

4.11 2022

Høringssvar til Energistyrelsen om tre bekendtgørelser Vedr. direkte linjer, interne elektricitetsforbindelser og VE-egenforbrugere

Dette høringssvar afgives på vegne af Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation (ABF), Foreningen Bofællesskab.dk og Landsforeningen for Økosamfund.

Som foreninger arbejder vi alle tre for at understøtte og fremme fællesskabsorienterede og bæredygtige boformer i Danmark. Derfor er udbygning af vedvarende energi og mulighed for energifællesskaber en vigtig sag for vores organisationer. Vi fremsender et fælles høringssvar til de tre bekendtgørelser, da de må ses under ét i forhold til den påvirkning, de vil have for udbygningen med lokal VE og varme. Vi bruger i høringssvaret termen 'boligfællesskaber', der dækker de typer, vi arbejder med (andelsboligforeninger, bofællesskaber og økosamfund).

Baggrund

Danmark står midt i en alvorlig energi- og klimakrise, hvor udbygningen med VE-energikilder og omlægning væk fra fossil energi er afgørende for vores fremtid. I denne situation er lokale og borgerdrevne bidrag til energiomstillingen ganske afgørende for at få udbredt lokal VE og sikret mulighederne for, at varmeproduktion og transport kan blive elektrificeret. Den danske udbygning med lokal VE (på land) er stort set gået i stå, hvad angår vindmøller. Udviklingen af lokale solcelleanlæg på tilgængelige tagflader går for langsomt. Det skyldes i vores optik i høj grad den uhensigtsmæssige danske regulering på energiområdet og her spiller de aktuelle rammevilkår for boligfællesskaber og muligheder for lokale energifællesskaber en stor rolle.

En uheldig retning

Lokale energiløsninger kan, under rette omstændigheder, bidrage til at koordinere og nedbringe forbrug i relation til den tilgængelige produktion. De kan begrænse behovet for udbygning af decentrale og dyre dele af det kollektive elnet. Derfor finder vi det særdeles uhensigtsmæssigt, at de seneste forslag til revision af Elforsyningsloven, samt dertilhørende forslag til bekendtgørelser, fortsat begrænser mulighederne for, at lokale energiløsninger kan bidrage konstruktivt. De tilføjer i vores optik nye barrierer i stedet for at virke befordrende for borgeres engagement i VE og energifællesskaber. Dette risikerer at svække befolkningens motivation og opbakning til udbygning med VE, og øger samtidig behovet for udbygning af elnettet.

Vores position

Vores fælles udgangspunkt er, at det kollektive elnet er en fordel for Danmark og skal bevares og udbygges. Men det må ikke ske på det grundlag, at det meget væsentlige supplement, som lokale energiløsninger i boligfællesskaber og lokale energifællesskaber potentielt kan bidrage med, irrationelt bliver begrænset.

I det følgende gennemgår vi de tekniske detaljer i vores læsning af bekendtgørelserne.

I **bekendtgørelsesudkastet for etablering af interne linjer** åbnes der for at alle anlæg, der skal forbindes med direkte linjer, skal kunne tilsluttes 10kV spændingsnettet. Dette vil typisk være relevant for lokale vindmølle anlæg og for større boligfællesskaber, som kan have egen varmeproduktion. Det samme gør sig gældende for lokale energifællesskaber, der også omfatter deling af el, der transporteres via 10 kV nettet.

Vi ønsker en sikring af muligheden for at etableringen af direkte linjer gælder for bolig- og energifællesskaber i de tilfælde, hvor det eksisterende kollektive elnet ikke kan levere denne funktion.

I **bekendtgørelsesudkastet om interne elektricitetsforbindelser** indgår en række bestemmelser, der også har konsekvenser for fortolkningen af bekendtgørelsen om VE-egenforbrugere. Disse vil blive kommenteret i forbindelse med bestemmelserne om de interne elektricitetsforbindelser.

Vores udgangspunkt er, at interne elektricitetsforbindelser er afgørende for, at boligfællesskaber kan bidrage optimalt med udbygningen af VE-produktion og kan dele denne mellem medlemmerne uden at der opstilles tekniske og dermed økonomiske hindringer. Dette er både afgørende for størrelsen af anlæg - og dermed deres reduktion af klimabelastningen - og for mulighederne for at styre forbruget af den producerede el optimalt, så netbelastningen reduceres.

§3 begrænser anvendelsen af interne elektricitetsforbindelser til alene at være muligt inden for elkundens forbrugsted eller i et område, der er umiddelbart tilstødende og som elkunden har råderet over. Afstanden mellem produktionsanlæg og forbrugsinstallation må ikke overstige 500 meter. Det er for os at se en unødigt snæver afgrænsning for elkunder, der har større arealer til rådighed, og som har mulighed for at etablere VE-anlæg til gavn for egen forbrug. Denne begrænsning vil bl.a. gøre det meget vanskeligt for boligfællesskaber at etablere egne VE-anlæg på de steder inden for egne arealer, hvor det er arealmæssigt hensigtsmæssigt, og det vil reducere potentielle anlægs størrelse og værdi. Det vil også ramme landbrug og virksomheder, der må antages at være underlagt de samme betingelser.

Konsekvensen vil i bedste fald være, at elkunderne tvinges til at etablere kommercielle anlæg med hver deres egen tilslutning til elnettet. I værste fald, at de helt opgiver at etablere fælles VE-anlæg der aflaster det kollektive elnet. Det rammer derfor ikke blot den elproduktion, som måtte blive delt mellem boliger inden for et boligfællesskab. Det rammer også den el, som bl.a. kan sikre en elektrificering af varme og ladning af elbiler og som i langt de fleste tilfælde kan placeres i de timer, hvor netbelastningen i forvejen er lav.

Hidtil har der været en forskelsbehandling knyttet til den praktiske fortolkning af bestemmelsen om forbrugssted i Elforsyningsloven. Virksomheder bliver typisk ikke mødt med begrænsninger til bygninger eller matrikelopdelinger. Boligfællesskaber derimod er blevet forhindrede i at udnytte deres mulighed for at dele el mellem bygninger og mellem beboelse og tilknyttede egne erhvervsaktiviteter.

Bekendtgørelsen kan tolkes som en fastlåsning af den snævre fortolkning af bestemmelsen om

forbrugssted. Det vil for alle elkunder være meget uheldigt, hvorfor der bør ske en præcisering af denne bestemmelse i Elforsyningsloven.

Selvom et boligfællesskab i princippet har ret til samlet at optræde som elkunder, bliver denne ret modarbejdet i praksis. Det forekommer os svært at forstå rationale bag denne indskrænkning af elkunders ret til at operere inden for egen ejendom - ikke mindst da det ikke medfører fordele for VE-udbygningen, for klimaet eller for samfundet.

De administrative og økonomiske barrierer modarbejder etableringen af lokale energiløsninger. For samfundet betyder det, at der bliver et endnu større behov for at udbygge elnettet og de store, kommercielle anlæg. Dette indebærer store økonomiske ekstraomkostninger og øget nettab.

I områder eller ejendomme, hvor flere elkunder har mulighed for at slutte sig sammen i et fælles ejerskab til et VE-anlæg (f.eks. et solcelleanlæg på taget eller vindmøller), bør muligheden for, at dette fællesskab kan indgå som tredjepart i forhold til den enkelte kunde være til stede. Det vil kræve, at der i ejerkonstruktionen indgår en klar aftale om, hvorledes den producerede el deles, hhv. udnyttes til eventuelle fælles formål. Dette behandles i §3, pkt.2, hvor retten til at en kunde selv kan eje sit anlæg eller at dette kan være ejet af en tredjepart omtales. Tredjeparten skal være underlagt elkundens instruktion, hvilket f.eks. bør være indfriet med, at der er indgået en bindende aftale om adgang og udnyttelse af en fastlagt del af den producerede el, som sikrer elkundens adgang til denne el. Samtidig bliver det i bestemmelsen øjensynligt udelukket, at tredjeparten selv kan forbruge el fra anlægget.

Denne indskrænkning af muligheden for, at en tredjepart kan eje et produktionsanlæg, giver anledning til undren. Det forhindrer, at VE-anlæg kan være ejet i fællesskab af flere parter og samtidig (ud over at levere til den enkelte) kan levere til fælles forbrug. Det for os uforståeligt, hvem der har fordele af denne regulering, eller hvad den sikrer?

I §4 indføres der en tydelig skelnen mellem den deling af el, der er produceret på egne anlæg af elkunden og den el, der købes og leveres fra det kollektive elforsyningsnet, hvad angår retten til at benytte en intern elektricitetsforbindelse. Her tales i pkt.1 om 'fuld og hel identitet mellem elkunden og den, der forsynes via den interne elektricitetsforbindelse'.

Denne bestemmelse ses ikke hjemlet i Elforsyningsloven. Skærpelsen vil i mange tilfælde føre til etablering af parallelle net, uden at dette giver nogen praktisk mening. Tværtimod vil det medføre risiko for væsentlige meromkostninger.. I værste fald vil det medføre, at delingen af egenproduceret el bliver gjort umulig. For boligfællesskaber som optræder som elkunder, vil en samtidig deling af egenproduceret el og køb af el fra det kollektive elnet blive uoverskuelig.

I §5 åbnes der op for, at både deling af egenproduceret el og el fra det kollektive elnet kan fordeles gennem en intern elektricitetsforbindelse, hvis dette alene sker inden for én bygning. Herved bliver et boligfællesskab, hvis boliger og erhvervmæssig fælles aktivitet er fordelt på flere bygninger, stillet over for et krav om at opsplitte disse aktiviteter, selvom de foregår inden for elkundens ejendom og område. I stk. 2 og 3 indføres igen en skelnen mellem el fra det kollektive net og egenproduceret el. For el fra det kollektive elnet kan den enkelte forbruger uanset elkundens ejerform vælge enten at være omfattet af fælles afregning eller at være tilsluttet med

eget aftagernummer. Her indføres der med begrebet 'forbruger' en kategori, der alene i Elforsyningsloven omhandler retten til selv at vælge elhandler. Adskilt herfra kan lejere i udlejningsejendomme og beboere i boligfællesskaber vælge at være omfattet af fælles afregning eller være tilsluttet med eget aftagernummer.

Dette fører til opdeling af tilslutningerne og dermed parallelle og i øvrigt elteknisk set ikke sammenhængende interne kablinger.

Der indføres i §5, stk.4 en forskelsbehandling af ejerforeninger omfattende ejerboliger i samme ejendom, sammenlignet med andelsboligforeninger og udlejningsejendomme. Specielt for boligfællesskaber forekommer denne forskelsbehandling urimelig, da disse ofte har vedtægter, der forpligter beboerne over for fællesskabet og begrænser handelen med den enkelte bolig. Valget af ejerform er ikke altid boligfællesskabets beboeres eget ønske, men noget som påtvinges dem af banker eller andre långivere. Det kan desuden indebære, at lovgivningen på elområdet pålægger boligfællesskaber til en ikke sagligt begrundet opsplitning af deres egenproduktion.

Samlet set afslører disse meget knudrede – og elteknisk set ikke specielt gennemtænkte – bestemmelser, at afgrænsningen af forbrugsted i Elforsyningsloven ikke er hensigtsmæssig. Den medfører, at en elkundes ejendom - hvad angår tilslutning til det kollektive elnet - bliver mødt med krav om en i funktionel forstand arbitrær opsplitning af elkundens tilslutning til det kollektive elnet. Dette fordyrer og vanskeliggør egenproduktion for boligfællesskaber uden at give anledning til nogen fordele for det kollektive elnet eller for samfundets omstilling til VE baseret elforsyning.

Det peger også på, at der i Elforsyningsloven er behov for at tydeliggøre, at boligfællesskaber uanset ejerform kan optræde som elkunder på linje med husholdninger, erhvervsvirksomheder og offentlige institutioner. Det udelukker ikke, at både fysiske og juridiske personer kan være omfattet af en forbrugerbeskyttelse, som giver dem ret til at opnå egen nettilslutning med eget aftagernummer.

I **bekendtgørelsesudkastet om VE-egenforbrugere** åbnes der i §5 mulighed for, at der kan opkræves 'gebyrer og afgifter' for deres egenproducerede elektricitet. Det er bestemmelser, som griber ind i den måde, netselskaberne kan reagere på de kommende års udvikling.

I pkt.2 åbnes der for en analyse af 'byrder', der tænkes at komme i forhold til elsystemets finansielle bæredygtighed hhv. den omkostningseffektive udnyttelse af vedvarende energikilder. Det eneste konkrete i denne bestemmelse er grænsen på 8%, som virker arbitrær. Samtidig er det ikke indlysende, at denne opgave hensigtsmæssigt kan udføres af Forsyningstilsynet, som alene har en kontrolopgave i forhold til det danske elnet, men ikke har til opgave at sikre elsystemets bæredygtighed som helhed.

Bestemmelsen i pkt.3 sætter en grænse for VE-anlægs størrelse, som for mange boligfællesskaber vil være unødigt begrænsende. Her har den nye Tarifmodel 3.0 åbnet for nye måder at sikre tarifformer, der kan sikre en fair og omkostningsægte fordeling af netomkostningerne på forskellige typer af elkunder. Bestemmelsen i pkt.3 er derfor i bedste fald unødvendig og i værste fald begrænser den udbygningen med lokal VE til skade for balancen i det samlede elsystem.

I §6 afgrænses fællesskaber af VE-egenforbrugere til alene at kunne dele el inden for én bygning og pålægges i øvrigt at betale alle de tariffer, omkostninger, gebyrer, afgifter og skatter, som påhviler den enkelte af disse.

Det udelukker tilsyneladende VE-egenforbrugere og fællesskaber af sådanne fra at kunne være medlemmer i et borgerenergifællesskab eller et VE-fællesskab med de rettigheder, disse har ifølge Elforsyningsloven og med den adgang, de måtte have til en 'lokal kollektiv tarifering'.

§6 forekommer derfor ikke gennemtænkt.

Afsluttende kommentarer

Netselskaberne har ansvaret for, at det kollektive elnet står til rådighed for alle elkunder (forbrugere), hvilket er en samfundsmæssigt set vigtig opgave. De bidrager med at stille det elnet til rådighed, som er afgørende for transporten af el fra produktionsanlæg, der er adskilt fra forbrugsstederne. Men de bidrager pt. ikke selv til at sikre udbygningen med lokale VE-anlæg og den elektrificering, der er nødvendig. Det gør de nye typer af fællesskaber derimod, der som elkunder er tilsluttet elnettet og etablerer VE-anlæg beliggende i sammenhæng med deres forbrugssteder. Her kan boligfællesskaber og lokale energifællesskaber have en afgørende rolle.

Det er derfor særdeles uheldigt, hvis netselskaberne med deres monopolstatus får tillagt myndighed til at begrænse elkunders (forbrugernes) individuelle og fælles bidrag til energiomstillingen. Dette kan hverken være i samfundets eller netselskabernes interesse. Regler for nettilslutning skal ikke forhindre eller vanskeliggøre at elkunder bidrager til den nødvendige udbygning med VE-produktion, nedbringer elforbruget og sikrer styring af forbruget i relation til den tilgængelige el. Det må være i alles interesse.

Vi håber derfor, at i tager dette og andres høringssvar alvorligt og vil rette opmærksomhed på de uhensigtsmæssigheder, som bekendtgørelserne støtter op omkring.

Med venlig hilsen

Jan Hansen
Direktør
Andelsboligforeningernes
Fællesrepræsentation

Freja Friberg
Forperson
Landsforeningen for
Økosamfund

Birger Kristoffersen
Forperson
Foreningen
Bofællesskab.dk

www.abf-rep.dk

www.okosamfund.dk

www.bofaellesskab.dk